

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: קון	שם פרטי: פאול
---------------	---------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: קון		בלועזית Cohn	
שם פרטי איתו נולדתי: פאול		בלועזית Paul	
שם פרטי ושם משפחה של האב: אלכסנדר		שם פרטי ושם נעורים של האם: רוזה ברצוג	
שם פרטי ושם משפחה של האב: אלכסנדר		שם פרטי ושם נעורים של האם: רוזה ברצוג	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה:		מקום מגורים קבוע לפני המלחמה:	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: יוגוסלביה-בלגרד, נוביסד. הונגריה-בודפשט (שם העיר או האזור ושם הארץ)		מקומות מגורים בתקופת המלחמה: יוגוסלביה-בלגרד, נוביסד. הונגריה-בודפשט (שם העיר או האזור ושם הארץ)	
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: הונגריה		המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: הונגריה	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)	
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מת'		במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מת'	
שנת עליה:		שנת עליה:	
1960		1960	
סאן ג'ורג'ו		סאן ג'ורג'ו	

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

נולדתי מיד עם פרוץ המלחמה, במקום הלא-נכון, בזמן הלא-נכון. הייתי בן יחיד להוריי. חיינו בכפר נידח, בפרבר ליד וינה. לאבי היו הרבה עסקים באזור הבלקן וגם בבלגרד והוא נסע לבלגרד כדי לנסות לארגן לנו אישור לעלות על אנייה לישראל. אמי יצאה לדרך לכיוון בלגרד, יחד איתי, בהיותי תינוק בן כחודש. היא נתפסה עוד באוסטריה ונשלחנו למעצר בגבול אוסטריה-קרואטיה, בתוך אסם. אמי שיחדה שומרים כדי שתוכל לצאת שוב לכיוון בלגרד, אבל נתפסה שוב בדרך. כך זה המשיך עד שהצליחה להגיע ולהיפגש עם אבי.

הגרמנים נכנסו לעיר באפריל 1941 והרסו את כולה. ביוני חייבו את כל היהודים והצוענים להתרכז יחד במקום מרכזי בעיר והודיעו לכל אחד להביא מזוודה קטנה או תרמיל עם ציוד למספר ימים. לאחר שבוע אמי קיבלה בחזרה את המזוודה של אבי וכך למעשה לא זכיתי להכירו כלל. הוציאו להורג כ-40 אלף אנשים ביום אחד. אמא ברחת איתי לעיר אחרת ושם נתפסה בידי הגרמנים ומיד הפרידו בין כל האמהות לתינוקות. את אמא שלחו למחנה בגרמניה, דכאו, ואותי שלחו לבודפשט למחנה של ילדים. אמי עברה ברוב המחנות, חוץ מטרבלינקה וסוביבור, ובסוף המלחמה הגיעה לברגן-בלזן ושחררה בידי הבריטים. במחנה שבו הייתי נתנו לילדים פשוט למות עם הזמן. חוץ ממני שרדו עוד 8 ילדים בלבד. הייתה אישה הונגרית קתולית, בשם מריה, שעבדה בעבר אצל אח של אמי. הוא אסף אותה ואת בנה מהרחוב וכשהגרמנים באו לקחת אותה הוא הספיק לבקש ממנה שתעזור לאמי ולי. מריה הצהירה שאני בנה מחוץ לנישואין ולקחה אותי מהמחנה. המשטרה לא האמינה לה והיו גם הרבה מלשינים מסביב ולכן החזירו אותי למחנה והיא שוב באה לקחת אותי. כך זה נמשך 8 פעמים. לקראת סוף המלחמה היא הצליחה להוציא אותי מחוץ לעיר, לאח שלה שהיה חקלאי. הוא החליף לי את הבגדים כדי שאראה בדיוק כמו שאר הילדים שהיו שם וכך לא יכלו לזהות אותי. חייתי תחת שם המשפחה שלה ונאלצתי ללמוד את כל התפילות הקתוליות בעל פה כי היו באים ובודקים. שמה המלא היה מריה הורט והיא הייתה אישה פשוטה מאד, שהצילה את חיי. המלחמה מוציאה מהאדם לא רק את הגרוע שבו, אלא גם את הטוב. לאחר המלחמה היא קיבלה הוקרה מיוגוסלביה על מעשיה.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

כשאמא חזרה מהמחנות היא הייתה בת 27 ושקלה 27 קילוגרם. היא הלכה למקום בו הפרידו בינינו והתחילה לחפש אחריי. כשמצאה אותי, אני לא הכרתי אותה בכלל ולא רציתי להכיר אותה. בשבילי מריה הייתה האמא. השלטונות החזירו אותי בכח לאמא האמיתית שלי ואני כעסתי כל כך עד שלא דיברתי כלל במשך חצי שנה וכבר חשבו שנגרם לי נזק חמור. בינתיים הקומוניזם עלה לשלטון. אי אפשר היה לצאת מהמדינה ואנחנו נתקענו ביוגוסלביה. אמא התחילה לעבוד, אבל היו לה התקפי שיתוק של חצי הגוף השמאלי והשלטונות הכריזו עליה כעל נכת עבודה. בשנת 1949 היא התחתנה עם יהודי ששרד. הלכתי לאורך השנים לבית ספר, שם לא היו בכלל בעיות של אנטישמיות. הייתי היהודי היחיד בבית הספר כיוון שלא נשארו כמעט יהודים בעיר. רוב השורדים עלו במרוכז בשנת 1949. כשהייתי בן 15 התרחש מבצע קדש. החברים בבית הספר אמרו לי בצחוק: "מה אתם הישראלים עושים?" וזאת הפעם הראשונה שהתחלתי לחשוב שאולי אני ישראלי. החלטתי שאני רוצה לעלות לארץ. לא שיתפתי איש בתכניתי והתחלתי לנסות ולהשיג את כל האישורים הדרושים. בסופו של דבר, הצלחתי לעבור את כל הטרטורים ולהשיג את כל המסמכים, בלי שום פרוטקציה ובלי שאף אחד ידע. יום אחד אמי פגשה ברחוב את המזכירה של הקהילה היהודית וזו שאלה אותה מתי אני כבר נוסע. אמי התעלפה במקום, משום שהיא לא ידעה בכלל על התכניות שלי. ואז החל מסע שכנועים כדי למנוע ממני לעלות לארץ. אפילו הובטחה לי עבודה טובה, אבל אני כבר הייתי חדור מטרה ובגיל 18 וחצי בשנת 1960 עליתי לארץ לבדי.

נא ספרי/י על חייך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

פרט למילה "ישראל" ולמיקומה הגיאוגרפי, לא ידעתי כלום על הארץ. בכלל לא הצלחתי לתאר לעצמי מדינה שלמה שבה כולם יהודים, כולל הממשל. הגעתי באונייה לחיפה ושאלו אם יש לי קרובים בארץ. למעשה הייתה לי דודה שהייתה בין המייסדים של קיבוץ גת, אבל לא ידעתי את זה בזמנו וגם לא הייתי יודע היכן למצוא אותה. עליתי, עם שאר האנשים שלא היו להם כאלו קרובים, על אוטובוס לקיבוץ ניר-עם. חייתי בקיבוץ מחודש נובמבר ועד מאי, עד שגייסו אותי לצבא. עד אז הייתי באולפן. שירתי בצבא שלוש שנים מלאות, עד סוף 1963. אחרי הצבא עבדתי בהכנה לבניית נמל אשדוד, בתור צוללן, והכנתי מפה של קרקעית הים. עבדתי גם בבנייה של המוביל הארצי.

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

בנוסף, עבדתי תקופה מסוימת כמהנדס חשמל במכרות תמנע. לאחר מכן החלטתי לצאת לטיול בחו"ל, בלי תכנית מוגדרת מראש. התחלתי את המסע באירופה, כי משם היו יותר אפשרויות לצאת למדינות אחרות. כשהגעתי לגרמניה הכרתי את כריסטינה, נישאתי לה ונשארתי שם כ-11 שנה. נולד לנו בן ובשנת 1976 חזרנו לארץ. בחזרתי לארץ עבדתי בתחום האלקטרוניקה בעיריית ירושלים ובאינטל. הוא שירת בצבא בסיירת גולני ובעוד יחידות סודיות והיה גם שנתיים וחצי בלבנון. התגוררנו בירושלים והבן שלנו, שלמד מנהל עסקים, לקח גם חלק פעיל במהלך שירותו הצבאי במשא ומתן עם הירדנים בשיחות השלום. היום הוא קצין בכיר במשטרה ביחידה לקשרי חוץ. אני עצמי שירתתי במילואים עד גיל 52, עד שפירקו את הגדוד שלי. כיום אני בגמלאות ומתגורר ברמת ישי. מתוך 118 איש שמנתה משפחתי לפני המלחמה, שרדנו רק 7: אמי, אני, ודודה עם 4 ילדים. מצאתי אותם דרך התאחדות עולי יוגוסלביה. אמי ביקרה בארץ מספר פעמים, אבל בעלה התנגד לעלייה ולכן הם נשארו ביוגוסלביה.

ראיון: נגה מאיר

רמת ישי, אוגוסט 2013